

Департамент освіти і науки Львівської облдержадміністрації
Відділ освіти, молоді та спорту Зимноводівської сільської ради

Звіт

про результати моніторингового дослідження
якості освітнього середовища, показників якості виховного простору
Лапаївського ліцею ім. Героя України Георгія Кірпи

Укладачі:

Яцків Г.В. - заступник директора з виховної роботи
Заставна О.П. - практичний психолог
Мерчук О.М. - педагог-організатор

2024

Зміст

Вступ

Розділ I. Стислий опис методики дослідження

Розділ II. Дослідження якості виховного простору Лапаївського ліцею

Висновки, рекомендації

Вступ

Виховний простір - це духовний простір учня і педагога, простір культури, що впливає на розвиток особистості. Це простір соціальних, культурних життєвих виборів особистості, яка самореалізується у різних виховних середовищах.

Освітній виховний простір у закладі освіти повинен бути безпечним, відкритим, демократичним, насичений патріотизмом, зорієнтованим на культуротворення, ґрунтованим на довірі, бути комфортним для вихованців і виховників. Ключова вимога до виховного простору - це його гармонійність, яка забезпечується тільки при умові єдності педагогічних впливів на свідомість, почуття й поведінку учнів в освітньому процесі. Виховники повинні виступати у цьому просторі як індивідуальності, кожен з яких є неповторним зразком соціальнозрілої особи, як члени педагогічного колективу ті, хто свідомо і злагоджено реалізують цілі виховання.

В квітні 2024 р. у Лапаївському ліцеї було проведено моніторингове дослідження (методом е-анкетування), що мало на меті визначити якість освітнього виховного простору, систему норм і взаємовідносин між учасниками освітнього процесу та виявити проблеми виховного простору, попередити можливі конфлікти, запобігти негативним явищам і тенденціям. Аналіз звіту моніторингового дослідження буде корисним для педагогічного колективу навчального закладу, батьків учнів та його вихованців, оскільки стане орієнтиром в подальшій організації превентивної роботи у закладі освіти щодо планування виховних справ згідно з очікуванням освітньої спільноти, в організації взаємодії між усіма учасниками виховного простору.

Цьогоріч моніторинг охопив учнів 4-х, 8-х, 10-х класів, педагогічних працівників та батьків учнів цих класів.

Мета дослідження - дослідити якість освітнього середовища Лапаївського ліцею, як виховного простору ЗЗСО.

Результати проведеного моніторингу стануть корисними та важливими у плануванні та організації подальшої роботи для:

- відділу освіти Зимноводівської ОТГ у подальшому аналізі та визначенні ефективності прийнятих управлінських рішень у галузі виховання;
- методичної служби Зимноводівської ОТГ щодо оцінки ефективності науково-методичного супроводу процесу навчання та виховання у Лапаївському ліцеї ім. Героя України Георгія Кірпи;
- шкільної спільноти Лапаївського ліцею в узагальненій оцінці якості проведених виховних заходів для учасників навчально-виховного процесу щодо:
  - відповідності освітнього процесу ЗЗСО в ділянці виховання формулі НУШ (ціннісно-орієнтованому вихованні) щодо потреб та очікувань учнів та їх батьків;
  - корисності (потрібності) запланованих і проведених виховних заходів (проектів) у навчальному закладі освіти для усіх учасників навчально-виховного процесу;
  - загальній оцінці якості спільної взаємодії учасників навчально-виховного простору Лапаївського ліцею у плануванні, організації та проведенні виховних заходів тощо.

Передбачаємо, що отримані результати моніторингу оцінки якості освітнього простору Лапаївського ліцею допоможуть в організації превентивної роботи у навчальному закладі освіти, стануть корисними у плануванні виховної роботи, в організації взаємодії між усіма учасниками навчально-виховного простору, в подальшому сприятимуть розробці та ухваленню ефективних управлінських рішень.

Розділ І. Стислий опис методики дослідження

Відповідно до регіонального стандарту «Стратегія розвитку освіти Львівщини в 2021 - 2027 роках» виховний простір НЗО повинен бути:

➤ безпечним:

- гарантувати комфортне перебування у приміщеннях школи / НЗО (чисто, тепло, смачно, гарно);
- забезпечувати психологічний комфорт (радість, прийняття іншими, відчуття позитивної перспективи, відсутність булінгу, невтручання в особисте життя тощо);
- формувати педагогічний захист і підтримку дітей у розв'язанні їхніх життєвих проблем.

➤ сповненим довіри:

- тим, де панують моральні норми, статева, релігійна і соціальна рівність (відсутні прояви дискримінації, знущань, зневажливого ставлення до іновірців, іноземців (з позиції більшості), незаможних, осіб з інвалідністю тощо);
- тим, де є справедливість (зокрема в оцінюванні), толерантність (чи вислухають, дозволять дискутувати, не засміють, не зневажають через помилку), тим, де існує взаєморозуміння та співпраця вихованців і виховників у розв'язанні суспільно значущих і особистих життєвих проблем.

➤ демократичним:

- забезпечувати гарантоване право участі (педагогів, учнів, батьків) у житті освітньої спільноти, не обмежувати свободу висловлювання;
- створювати можливості висловлення власної думки щодо справ, які впливають на особисте та шкільне життя (збори, громадське обговорення документів, сайт, блог, шкільна газета, радіо, телебачення);
- забезпечувати діяльність органів громадського врядування (педрада, учнівське самоврядування, батьківський комітет), визнавати повноцінні права і обов'язків дітей та батьків, як рівноправних учасників освітнього процесу, бути тим освітнім простором, де педагоги рахуються з думкою

учнів і батьків, де представники учнів і батьків можуть брати активну участь (виступати, пропонувати) у педрадах (з правом дорадчого голосу), нарадах при директорі (якщо порядок денний зачіпає їх інтереси), щорічних зборах колективу навчального закладу тощо.

➤ патріотичним (орієнтованим на формування ідентичності політичного українця):

- провадити спілкування у закладі виключно українською мовою (окрім уроків та заходів, де передбачене іншомовне спілкування);

- дотримуватись належного ставлення до державних символів України (поведінки під час виконання національного гімну, процедури з прапором, використання герба);

- вшановувати героїв (історичних, талановитих, успішних, моральних авторитетів) України, рідного краю, школи/лицею (місця пам'яті, заходи), турботливе ставлення до культури і природи (акти вандалізму (відсутність/заходи протидії), знущання над тваринами (відсутність/заходи протидії), культуро- і природоохоронна діяльність), забезпечувати наявність можливостей до пізнання героїчних сторінок історії України, до відвідин пам'яток культури та природи (дослідження, експедиції, екскурсії, подорожі тощо), виявляти повагу до Бога і до Людини (відзначати релігійні та державні свята тощо), набувати досвіду громадянської поведінки (волонтерства).

➤ культуротворчим (розвивальним, мотивуючим до навчання):

- використовуються активні та інтерактивні методи навчання (практикувати роботу в парі, групі, командою; організувати дискусії, дебати, писати творчі роботи);

- забезпечити роботу бібліотеки (сприяти активному використанню її послуг), діяльності наукових гуртків, спортивних секцій, мистецьких студій, проводити змагання, турніри, олімпіади, конференції тощо, забезпечувати розвиток творчого потенціалу усіх суб'єктів виховного процесу.

➤ відкритим (інклюзивним):

- забезпечити умови для навчання дітей з інвалідністю, пересування шкільними приміщеннями осіб з інвалідністю (пандуси, туалети, коридори, парти);
- проявляти належне ставлення до учнів з інвалідністю (інших учнів, вчителів, батьків);
- співпрацювати із сім'ями, органами влади та самоврядування, громадськістю.

Дослідження якості освітнього середовища, як виховного простору у Лапаївському ліцеї імені Героя України Георгія Кірпи проводилось **23.04.20234 року** відповідно до наказу Відділу освіти , молоді та спорту Зимноводівської сільської ради Львівського району, Львівської області «Про проведення вимірювань в електронному форматі показників якості освітнього середовища закладів загальної середньої освіти Львівської області» від 5.04.2024 р. №30, виконання е-анкет учнями, батьками цих учнів та педагогами» відповідно до встановленої графіком дати проведення згідно Листа ЛОДА Департаменту освіти і науки від 01.04.2024 р. № 02-01/01/115.

Завдання дослідження якості виховного простору передбачають:

- оцінити відповідність освітнього середовища ЗЗСО характеристикам виховного простору, що визначені Стратегією розвитку освіти Львівщини на 2021-2027 роки таким, як: безпечний, сповнений довіри, демократичний, патріотичний, культуротворчий (розвивальний, той, що мотивує пізнавальну діяльність), відкритий (інклюзивний);
  - окреслити коло проаналізованих потреб закладу, що вдалось виокремити методом е-анкетування за відповідями респондентів дослідження, визначити напрямки в організації подальшої роботи з метою усунення виниклих труднощів, спланувати співпрацю з іншими соціальними інститутами у справі виховання тощо;
- визначити способи та методи, що стимулюватимуть ріст професійної компетентності педагогічних працівників, як виховників;

- отримати об'єктивну інформацію про адекватність результатів виховання ресурсам, що вкладаються в організацію виховної роботи у закладі освіти;
- визначити перспективні та актуальні напрямки освітньої роботи у сфері виховання у ЗЗСО.

Дослідженням було охоплено 27 учителів, 45 учнів 8-их та 29 учнів - 10-их класів, 36 учнів - 4-х класів та 27 батьків учнів усіх класів загалом. Серед респондентів переважають також учні, які добре навчаються.

Щодо педагогічних працівників, то участь у дослідженні взяли учителі, що навчають учнів 4-х, 8-х та 10-х класах. З них зі стажем до 10 років - 4 осіб, понад 10 років - 5 осіб, понад 20 років – 18 осіб. З них у тому числі: спеціалістів - 1, учителів 1-ї та 2-ї категорії – 7 осіб, вищої категорії -19 осіб.

Участь у дослідженні педагогічних працівників, батьків та учнів дозволяє проаналізувати систему виховного простору Лапаївського ліцею з різних позицій, всебічно підійти до виявлення актуальних проблем виховання та очікувань респондентів, налагодити конструктивну взаємодію між вчителями, учнями, батьками та ефективніше підійти до планування виховної роботи у наступному навчальному році.

Дане дослідження дозволяє отримати відповіді на такі ключові запитання:

1. У якій мірі освітнє середовище ЗЗСО забезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та/або моральної шкоди (безпечний виховний простір) ?.

2. Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному (виховний простір сповнений довіри) ?.

3. Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО (демократичний виховний простір) ?.

4. У якій мірі учні загальноосвітнього навчального закладу залучені до виховних справ (позакласної та позашкільної роботи) виховний простір патріотичний та культуротворчий ?.

5. Наскільки спільноти ЗЗСО відкриті для партнерства (відкритий виховний простір) ?.

У процесі дослідження було використано наступний інструментарій: розроблені електронні анкети для учнів 4-х, 8-х, 10-х класів, учителів та батьків учнів цих класів (окремо, для проходження онлайн-опитування усіма респондентами методом е-анкетування).

Організація та проведення моніторингу:

- в організації моніторингу та дотриманні процедури його проведення взяли участь працівники відділу освіти, що роз'яснили учням та педагогічним працівникам мету проведення дослідження, ознайомили із правилами та поведінкою респондентів анонімного опитування, наголосили на забезпеченості цілковитої конфіденційності для усіх учасників (учнів, педагогічних працівників та батьків) процедури дотримання алгоритму збору, подальшого опрацювання даних та формування висхідних результатів у проведенні моніторингового дослідження, що унеможливило доведення до інших осіб, учителів, батьків, адміністрації персоналізованих відповідей його учасників. Після вступного роз'яснення було повідомлено вчителю інформатики та усім присутнім логін і пароль, що дозволило респондентам увійти в програму та розпочати анкетування.

На рівні навчального закладу до процесу організації були залучені: заступник директора з виховної роботи - Яцків Г.В., практичний психолог - Заставна О.П., педагог-організатор - Мерчук О.М., вчителі інформатики - Навитка М.Л., Пристайко Л.А. та Гнатів Д.Р., класні керівники учнів 4-х, 8-х та 10-х класів;

- учасники анкетування були попередньо поінформовані практичним психологом Заставною О.П. про важливість самоконтролю психологічного

стану респондентів під час проведення анонімного опитування, яка провела бесіду про те, як мінімізувати стрес в учнів-учасників, надала усні рекомендації та поради щодо корекції емоційного стану. Вчителі інформатики Навитка М.Л., Пристайко Л.А. та Гнатів Д.Р. провели попередній інструктаж про особливості електронного анкетування, відповіли на запитання учнів, вчителів;

- процедура анонімного е-анкетування проводилася відповідно до графіку. Документ попередньо затверджений директором Лапаївського ліцею Малерик Т.М.

№ п/п	Респонденти	Кількість учасників	Час анкетування	Представник школи, який відповідає за проведення дослідження
1.	Учні 10-х класів	29	10.20 – 13.05	Заступник директора з навчально-виховної роботи - Яцків Г.В.
2.	Учні 4-х класів	36	9.20 – 12.05	
3.	Учні 8-х класів	45	12.20 – 14.00	
4.	Педагогічні працівники ліцею	27	13.15 – 15.00	
5.	Батьки учнів 4-х, 8-х, 10-х класів	27	Протягом дня	в онлайн режимі (за покликанням)

- анонімне анкетування учнів 4-х (4-А, 4-Б), 8-х (8-А, 8-Б, 8-В), 10-х (10-А, 10-Б) класів та педагогічних працівників відбувалось у класах із доступом до мережі Інтернет, передбачало роботу із спеціально розробленою формою електронних анкет для кожної категорії учасників окремо (учнів, педагогічних працівників, що містили певну кількість запитань і складались із двох частин), а також для батьків, (покликання, логін, пароль навчальний заклад отримав вранці, ще перед початком анкетування, надіслав їх разом з інструкцією про те, як пройти форму е-анкетування у зручний для батьків час у день проведення моніторингового дослідження). Про проведення

анкетування та його організацію класні керівники учнів 4-х, 8-х та 10-х класів повідомили батьків (опікунів) учнів напередодні, поінформувавши, що анкетування анонімне й обрані респондентами відповіді не будуть доведені до відома вчителів, дирекції та інших сторонніх осіб.

Варто наголосити, що учні 4-х, 8-х, 10-х класів процес проведення розпочинали з обрання категорії учасника, вводили логін, пароль, надавали на власний розсуд відповіді на запитання. По закінченні заповнення першої частини натискали електронну кнопку «відправити дані», що дозволяло їм отримати доступ до другої частини і надати подальші відповіді на наступні запитання. Завершивши анкетування, учень/учениця обов'язково натискали електронну кнопку «завершити анкетування» (тільки за цієї умови результати анкетування респондентів залишались збереженими у базі даних). Підтвердженням того, що анкета прийнята, був напис на екрані монітора компютера/персонального смартфона: «Дякуємо за щирі правдиві відповіді!». По завершенні анкетування учень/учениця продовжували знаходитись в одному приміщенні та чекали на решту своїх однокласників. Аналогічні дії проводили педагогічні працівники ліцею у ході індивідуальної участі в опитуванні, а також здійснювали, відокремлено один від одного, батьки чи опікуни учнів ліцею протягом періоду відкритого доступу.

- процедура дослідження проводилася відповідно графіку із дотриманням усіх необхідних умов е-анкетування. У ході проведення моніторингу не виявлено порушень, тому негативних впливів на результати досліджень не було. Строге дотримання процедури проведення моніторингу, зміст анкет та характеристики респондентів дають підстави визнати змістовність отриманих даних (валідність) правдивими.